

Facturadors i editors

Ricard Biel

Avui dia hi segueixen havent moltes editorials, i tanmateix hi ha pocs editors. I ara que cap editor a l'atur no es pensí que per aquesta raó li serà fàcil trobar feina. Perquè les editorials no busquen editors sinó facturadors, i no pas de llibres, i encara menys de literatura, que per això ja hi ha els distribuïdors. No, el que realment busquen són facturadors de calés, i punt final. Tant se val el producte a vendre. Els llibres podrien ser caramels o cordons de sabates, amb el benentès que els professionals d'aquests dos rams acostumen a entendre-hi del seu producte respectivament, cosa que no passa amb el facturador editorial, potser l'únic professional mundial a qui no li cal saber un borrall d'allò que ofereix.

Però per ser exactes, les editorials ni tan sols busquen els seus facturadors. El gremi de facturadors editorials és endogàmic, i allà on avui veus un facturador en aquesta editorial, demà el veuràs en una altra, i no perquè necessàriament el facturador sigui tampoc competent facturant, sinó perquè pertany a la capelleta. És a dir; el facturador ni entén de literatura ni sovint tampoc de vendes. Tot i que el podeu escoltar garlant a les presentacions dels seus autors amb to saberut per entabanar babaus tan ignorants com ell mateix, l'únic que en realitat sap de lletres és el títol del llibre que ha de vendre, o sigui facturar. La resta d'allò que li sentireu dir són tòpics suats, faramalla tan ben apresada com petulant i vàcua sobre "l'obra rodona" o "la força de la veu narrativa" del seu autor. I és així perquè senzillament el facturador, com deia Llach a la cançó, "no en sabia dir res més". I és que el facturador editorial és, a tot estirar, un semianalfabet amb ínfules que es considera a si mateix, avalat i per tant inflat per la dinàmica prepotent del gremi, l'amo d'un esclau, l'autor, a qui en general considera una tifa a qui ha d'aguantar amb un somriure més o menys ampli en funció de la facturació que li proporcioni. Si ets Paul Auster el somriure del facturador no li cabrà a la cara, i si ets jo mateix el seu somriure serà forçat com el del metge de la seguretat social quan t'empeny fins a la porta perquè no l'emprenyis més, ja, pesat, un cop exhaurit el corresponent minut i mig de visita.

Així les coses, per tal d'animar el facturador editorial perquè deixi de ser-ho i esdevingui edi-

El gremi de facturadors editorials és endogàmic, i allà on avui veus un facturador en aquesta editorial, demà el veuràs en una altra, i no perquè necessàriament el facturador sigui tampoc competent facturant, sinó perquè pertany a la capelleta. És a dir; el facturador ni entén de literatura ni sovint tampoc de vendes

tor, hi ha en aquest país la figura d'alguns llibreters que, no tenint-ne prou de ser competents en la seva feina, fan hores extra per convèncer els facturadors que, si no els sap greu, facin el favor d'esdevenir editors. Aquests llibreters, el mèrit dels quals no rau tant en la seva noble generositat com en la insistència malgrat -o a causa de- el fracàs continu en la tasca de conversió dels facturadors, són activistes culturals que acostumen a organitzar impecablement honorats premis literaris per donar a conèixer nous autors, tot evitant que el facturador hi fiqui cullerada participant en el jurat.

Quan penso en aquesta mena de llibreters extraordinaris em ve inevitablement al cap la Llibreria 22 de Girona, que ja porta trenta anys funcionant gràcies, ras i curt, a la seva correcta manera d'entendre el sector del llibre. De vegades observo el seu màxim artífex, l'entranyable Guillem Terribas, i pateixo per ell. No puc entendre com és que no se'l veu més magre del que hauria d'estar tenint en compte que, quan parlo tant amb facturadors editorials com amb facturadors llibreters, la majoria em diuen que sóc anacrònic, un enemic de la modernitat perquè el llibre és un negoci i deixa't de gaites, atès que vivim en un món competitiu, altrament l'editorial o la llibreria s'enfonsaria. Em pregunto què deu permetre menjar al pobre Terribas, aquest home que es nega a ser un simple i vulgar facturador llibreter i, doncs, a cometre el delictes legal d'avortar la cultura d'un país. Per a mi sempre serà un misteri.

Mentrestant, em quedo amb la manera com, inquiet i rampellut, en Terribas es gira encorbat per sortir de la 22, on de tant en tant la fem petar a la porta de la llibreria mentre fa el cigarret. I penso que hi ha elevació en aquest home de mirada acalada i conversa afable, una elevació humana que arrossega la resta. Perquè és per aquesta mena de persones que veiem el seu antònim, que distingim clarament l'estultícia i la misèria que ens envolta i, justament per això, ens adonem que no tot està perdut. És per necessitat que alguns escrivim, però també és per les comptades persones extraordinàries que no la sadollarem mai, que cap vulgar facturador no ens aturarà. Perquè sabem que, més enllà de la mediocritat i de la solitud d'haver de viure entre morts vivents tocats per la bala del cretinisme, hi ha algú que viu en vida, i aquest només pot ser l'home bondadós, aquell qui ens empeny incondicionalment a continuar.

Per molts facturadors que hi hagi, hi ha qui sempre serà escriptor, editor o llibreter. De vegades no hi ha bondat en qui manifesta una vocació, però sempre, sempre, el talent -quan n'hi ha- reflectit en l'obra l'hauréu d'agrair en bona part a la categoria humana d'algú altre. Llàstima que quan penso en aquest altre en el nostre país em sobrin dits d'una sola mà.